250,000 SWEDES IN CANADA. SVENSKA CANADA TIDNINGEN HAS AT LEAST 30,000 READERS.

Svenska Canada=Tidningen

The Swedish Canada News

Prov. Library jan 14

ÅRG. (Year) 21. Lösnummer 5 Cents. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 21 MAJ, 1913. Nr 21.

Första spalten.

Tankar och reflexioner af Nils Fison Brown.

För Svenska Canada Tidningen.

Med stora åthäfvor hafva norrmännen i Winnipeg och annorstädes firat den sjuttonde maj, årsdagen af Norges självständighetsblifvande. Och därom är intet ondt att säga. Tvärtom vill jag prisa dem för deras patriotism och kärlek till det gamla landet, för deras förmåga att enigt samlas kring ett nationellt minne.

Men det finnes ett annat indvandrarefolk i Winnipeg, som är talrikare och bättre representeradt än norska folket, som gjort mera för denna stad och Canada i allmänhet än det, och hvilket har en historia tusen gånger mera lysande och ärorik och söner fullt ut lika berömda som någon norrman. Men detta folk i Winnipeg äger ingen nationell samlingsdag, det synes icke besitta kraft och enighet nog att samla sig kring ett nationellt minne.

Detta folk — behöfva vi nämna, att vi mena svenskarna? — har visserligen uppfört kyrkor samt bildat ej så få föreningar i Winnipeg, men någon nationell samling af betydelse har det icke förmått åstadkomma. Vi svenskar stå i detta afseende oändligt mycket efter våra "bröder" norrmännen och föröfrigt efter många andra nationer här. Norrmännen ha, hvad vi ha: kyrkor och föreningar, och deras föreningar äro i allmänhet präglade af starkare sammanslutning och nationell anda än våra. Dessutom hafva de en sångkör och, som förut nämnts, en allmän nationaldag.

Nu kanske någon invänder: vi äro svenskar och ej norrmän, vi äro inga storskräflare, som i tid och otid orda om vårt land och vår nation och jämt och ständigt söka framhäfva våra förtjänster — helst på andras bekostnad. Och jag ville svara: låt vara, att norrmännen under stundom skräfla och söka på vår bekostnad vinna anseende — dock jag vill berömma dem för deras patriotism och förmåga att tillvarataga nationella intressen. Ty är ett folk att klandra, därför att det enigt samlar sig en dag om året kring nationella minnen? För visso nej, det är tvärtom att storligen berömma, liksom det folk, som större och mäktigare är, men underlåter detta, är skarpt att klandra.

Hvad vi svenskar i Winnipeg främst af allt behöfva, är sålunda en lämplig nationaldag, då vi i endräkt kunna samlas. De flästa andra nationer här — norrmän, tyskar, isländare och allt hvad de nu heta — högtidlighålla en dag om året som sin speciella samlingsdag, och de göra det så ostentativt, att äfven de för allt utländskt likgiltiga canadensarna och engelsmännen veta därom. Men vi svenskar här hafva ingen sådan dag, ehuru vi otvifvelaktigt mer än de flästa äro därtill berättigade. Vi gå som i sömn, likgiltiga för hvarandra och vårt eget väl. Och dock sakna vi ingalunda minnesdagar, vi ha dem rikligare än många andra folk, ity att vår historia är mer lysande än de flestas. Vi behöfva blott nämna den sjätte november. Är den dagen med dess strålande minne ej värdig att fira, att tjäna som en nationaldag, den där gifver rika impulser till samlande kraft, och nationell lyftning?

Men kanske allt detta är fåfängt tal, kanske afunden och afvogheten mot det egna sitter oss så djupt i blodet, att vi ej kunna fatta betydelsen af en sådan nationaldag. Kanske likgiltighetens sömn — vårt nationallyte — redan är så hård och djup, att inga ord, hur kraftiga de än må vara, kunna väcka oss till lif. Det får framtiden utvisa, men Gud förbjude, att så är förhållandet!

* * *

"Den glada änkan" kom, såg och segrade. Otvifvelaktigt var dess uppförande i Winnipeg förliden vecka en success för det spelande sällskapet och för den teater, där den gafs.

Denna pjäs är icke något konstverk i egentlig mening, men öfver den hvilar något af den gamla hederliga operettandan, och med dess smekande musik och förlösande humor är den trots flera banaliteter ett stycke, som man gärna ser. Så har författaren till dessa rader alltid tänkt om "Den glada änkan", och honom har förunnats att många gånger se den i flera olika länder. Men aldrig förut på denna sidan Atlanten och uppfördt af ett engelskttalande sällskap.

Uppförandet af "Den glada änkan" i Winnipeg var otvifvelaktigt godt — efter amerikansk måttstock. Äfven voro scenerier och kostymer icke heller att förakta, ehuru de ingalunda voro idealiska. Men den rätta operettstämningen saknades, såsom den i allmänhet saknas på amerikanska scener, då man jämför med gamla världen i allmänhet och Sverige i synnerhet. Det är som om man i den nya världen endast kunde fätta och återgifva det egna, de egna förhållandena, de rent nationella dragen. I Sverige är förhållandet helt annorlunda, och där som ingenstädes förstår man att troget återgifva drag från äfven fjärran länder och fånga den stämning, som de olika pjäserna tillkommer.

Hvad "Den glada änkan" beträffar har jag aldrig sett den spelas med sådan schwung och sådan precision som just i Stockholm. Icke ens teatrarna i den europeiska kontinentens metropoler kunna i detta afseende mäta sig med de svenska kollegorna. Svenskarna äro ett kulturfolk, ett konstnärsfolk, och Sverige har alstrat skickligare scenens barn än kanske något annat land. Åtminstone står Amerika långt efter det lilla landet i nordligaste Europa i detta afseende. Uppförandet af Lehars operettstjärna i Winnipeg jäfvade åtminstone icke detta påstående.

TREFLIG POLISCHEF.

Den nye polischefen i Edson, Alta., är upphof till gatutumult, där flera revolverskott affyrades.

Invånarna i Edson, Alta., blefvo mycket uppretade i fredags kväll, då polischef Wilson anklagade en välkänd man vid namn Frank Etter för att hafva öfverfallit en kvinna. Det påstås, att Wilson under svordomar öfverföll mannen med knytnäfslag. Senare arresterade han honom, under det han drog revolver. Sedan Etter blifvit frigifven mot borgen, tog han ut stämning mot polischefen och flera andra klagomål framfördes mot Wilson och hans broder, som äfven tillhör polisstyrkan.

Under tiden hade borgmästaren befallt polisen att rensa gatorna, som voro fyllda af människor. Dessa blefvo emellertid endast än mer uppretade och följde polisen under hånfulla tillmälen. De båda bröderna togo sig då före att gå till Main street med dragna revolvrar, tills ridande polis kom för att verkställa häktningsordern mot dem. Polischefen gaf sig för ett ögonblick, men hans broder började slå till höger och vänster bland folket på trottoiren men kullkastades på den smutsiga gatan. Då polischefen såg detta, drog han sin revolver men blef snart öfvermannad. Under tumultet blefvo emellertid en hel del skott aflossade, dock utan att träffa någon människa. Wilson och hans broder misshandlades af folkmassan och slutligen blefvo de arresterade.

Polischefen befinner sig i kritiskt tillstånd med flera sår i hufvudet, men han kommer antagligen att tillfriskna, om han icke erhållit några inre skador. Hans broder erhöll endast lindrigare blessyrer. Folket är redo till nästan hvilken förtviflad handling som helst, och man vill förhindra borgmästaren att kommendera ut polis.

För två veckor sedan blefvo två detektiver från Pinkerton agency, som kommit från Winnipeg på begäran af "good citizens association," arresterade. Två advokater hafva anställts för att försvara dem.

Tillståndet i Edson har under den senaste tiden varit mycket underligt, och det är troligt, att en order kommer att utgå från generaladvokatens departemang till den ridande polisen att ingripa och ordna förhållandena i staden. Ehuru en del ridande polis är stationerad vid Edson, ligger hela stadens bevakning i den lokala polisstyrkans händer. Det påstås, att vissa invånare i staden bildat en liga för att omintetgöra alla försök att utrota lönkrögeriet på platsen.

Under de senaste fyra månaderna har Edson haft fem olika polischefer. Tre af dem ha arresterats då de ledt razzior i staden, och de andra två hafva hotats med häktning. Wilson, som tillträdde sitt ämbete för endast nogra dagar sedan, kom närmast från Winnipeg, men han har tjänstgjort i 22 år i poliskårer på olika platser.

ROOSEVELT SOM KUNGAKANDIDAT.

Albanesiska deputationen i London hyser höga tankar om den märklige "Teddy".

Macedoniens öde är ännu ej afgjordt. En macedonisk delegation befinner sig i London för att hos stormakterna begära autonomi för de tre macedoniska provinserna för de tre macedoniska provinserna Saloniki, Seres och Drama. De tre provinserna skulle bilda en oafhängig stat under Europas protektorat och med Saloniki som hufvudstad. Denna delegation torde dock få återvända med oförrättadt ärende.

En albanesisk delegation med Ismail Kemal, Albaniens provisoriske president i spetsen, vistas äfven i London med uppdrag att utse en regent för sitt land. Härom dagen föreslogs vid en intervju med delegationen i fråga att man borde erbjuda expresident Roosevelt Albaniens krona, och detta förslag hälsades med stort stort bifall af albanernas ledare.

Det är dock föga troligt, att "Teddy" antager det smickrande anbudet, ty hans tankar om kungavärdigheten äro, som bekant, ej synnerligen stora.

Furstlig förmälning. Ex-konung Manuel af Portugal kommer att förmälas med prinsessan Augustine Victoria, dotter till prins Wilhelm af Hohenzollern, nästkommande september.

Flottbillen antages.

Bordens flottbill antages efter en tredje läsning i underhuset med 33 rösters majoritet.

DE KONSERVATIVA ÄRO FÖGA ENTUSIASTISKA.

Klockan half tolf i torsdags kväll antogs Bordens flottbill i underhuset efter den stormigaste karriär genomförandet af någon bill haft sedan "confederation". Flottbillen antogs med en regeringsmajoritet af 33 röster; fyra konservative öfvergåfvo sitt parti, och en man från oppositionspartiet kastade sin röst för regeringens förslag. Majoriteten var den minsta, som någonsin försigkommit. De dramatiska scener, som karaktäriserade billens introducering sistlidne 5 dec. och den lifliga entusiasmen från regeringspartiets sida vid detta tillfälle utgjorde en skarp kontrast mot de halffyllda läktarna och den brist på demonstrationer från de konservativas sida, då billen antogs i torsdags kväll. Några svaga bifallsrop hördes från talmannens högra sida och några få personer afsjöngo "Rule Britannia". Det var allt.

Under hela dagen stredo oppositionens män tappert mot principerna i denna flottbill, mot hvilken de dag o. natt allt sedan dess introducering, opponerat sig för Canadas folk, för Canadas självständighet och en ansvarig regering. Vältaliga anföranden höllos af de ledande liberalerna men de syntes icke kunna öfvertyga regeringen, utan blef billen, som sagdt, antagen. Nationalisterna röstade med regeringspartiet.

De båda partiledarna voro synbarligen i sitt esse. Sir Wilfrids yttranden voro skarpa och slående. Äfven mr Bordens tal framburos med styrka och schwung, om de också fingo en anstrykning af ursäkt och icke så litet kompromiss. Stor skillnad märktes mellan regeringschefens hållning nu och i december. Sir Wilfrid stod, där han och hans parti alltid stått allt sedan 1909. Ingén afvikelse märktes från denna ståndpunkt i den liberale ledarens tal i torsdags kväll.

"Vi opponera oss mot denna politik", sade Sir Wilfrid bl. a., "emedan dessa $35,000 borde användas till upprättandet af en canadensisk flotta i samarbete och förening med moderlandet, en canadensisk flotta, bygd, bemannad och utrustad i Canada. Det är det mål, mot hvilket vi sträfva, och emedan denna politik icke vill veta af alla dessa plikter, återgå vi till den gamla politik, hvilken vi omfattade 1909, hvilken vi skulle hafva omfattat 1913, och för hvilken vi, då vi voro vid makten, arbetade med alla krafter".

Äfven premierministerns tal var ganska intressant. Det var tydligt, att han sedan billens första introducering, allvarligt studerat den allmänna meningen, ty i hans tal i torsdags förmärktes mera lutning till det canadensiska än till det imperialistiska hållet. Politiken, sådan den framfördes vid detta tillfälle, hade faktiskt blifvit något mera sympatisk.

Som en afslutning på det hela gaf hon. W. A. Charlton från Norfolk de närvarande en liten föreläsning om fredssträfvandena. Han var mot all rustning öfver hufvud taget och betecknade sådan som barbarism.

Flottbillen går nu till senaten.

BALKAN-KRIGET.

Ett telegram från Sofia i tisdags f. v. säger: De allierades svar till makternas not angående en fredskonferens i London öfverlämnades i dag till ministrarna. I denna not säga sig de allierade vara villiga att upphöra med fientligheterna samt att de antaga London som mötesplats för konferensen. Till att föra fredsunderhandlingarna hafva de utnämt samma personer, som representerade dem förut.

Från Scutari telegraferades i tisdags: Den britiske amiralen Cecil Burney blir från och med i morgon Scutaris tillfällige guvernör.

Ett tusen marinsoldater från den internationella flotta som blockerat Montenegros kuster skola patrullera stadens gator sedan de montenegrinska trupperna utrymt staden.

Officiella siffror rörande bulgarernas förluster i kriget offentliggjordes i tisdags i Sofia. De äro: dödade, 330 officerare och 29,711 soldater; sårade, 950 officerare och 52,550 soldater, samt saknade, 3,193 officerare och soldater.

DYRBARA KVINNOR.

De skador, som rösträttskvinnorna genom sina mordbrandsanläggningar och bomattentat anställt i England, belöpa sig till inemot 5 millioner dollars enligt en nyliigen af polisen utfärdad officiell rapport. Till denna summa måste sedan läggas de ökade kostnaderna för beskyddande af lif och egendom. För hvarje parlamentsmedlem och kabinettsmedlem äro tre detektiver beordrade att skydda hans person. Alla offentliga byggnader måste bevakas. Den årliga totalkostnaden, förorsakad af rösträttskvinnorna, beräknas till $25,000,000.

BEDRAGNA IMMIGRANTER.

Ryska immigranter klaga öfver att de blifvit illa behandlade och bedragna

Invånarna i distriktet omkring Stettler, Alta., hafva blifvit mycket upprörda öfver den behandling, en del ryska arbetare blifvit utsatta för, hvilka kommit ut för att arbeta för Canadian Pacific nära Lacombe. För en kort tid sedan fördes några ryssar under kontrakt direkt från Halifax till Lacombe. Bräket började först på tåget. Männen hafva uppgifvit, att de icke fingo någon mat, att inga filtar utdelats till dem, och att vagnarna voro i det mest hälsovådliga tillstånd.

Under resan blef en af dem sjuk, och de anhöllo om att en läkare skulle taga hand om honom, men ingen tog notis om denna deras anhållan.

Vid ankomsten till Lacombe sändes de att arbeta vid Swanstone arbetslag nära Botha.

Männen häfda, att, då de gingo in på att resa till Canada, var det överenskommet, att de skulle utfå lön hvarje vecka, men då de började arbeta, funno de, att de icke kunde få några pängar före d. 15de i hvarje månad.

På grund af denna behandling lämnade de genast sitt arbete och började gå till Calgary. Då deras förmän sågo, att de icke kunde hindra dem, tillkallade de ridande polis, som togo hand om dem. Ett förhör hölls inför inspektör Heffenden, som befallde, att en läkare skulle tillkallas och tillse den sjuke, och han lyckades äfven till slut öfvertala de återstående att återvända till arbete på villkor, att de skulle erhålla filtar och andra nödvändighetsartiklar.

Så långt man hittills kunnat finna, äro de kontrakt, under hvilka dessa människor förts från Ryssland, ingenting annat än ett bedrägeri. Man har fått reda på att enligt dessa överenskommelser männen skulle "sändas till Lacombe, B. C." men som man torde veta, är denna plats belägen i Alberta. I kontrakten läses vidare, att de endast kunna undertecknas af män, som kunna läsa och skrifva, och som äro bosatta i British Columbia. Invånarna i Stettler anse det vara en skriande orättvisa, ty alla i laget kommo direkt från Ryssland och ingen af dem har någonsin satt sin fot i British Columbia.

Ryssarna påstå vidare, att de aldrig undertecknat kontrakten, och att dessa icke ens bära deras verkliga namn. De äro alltså helt enkelt falska namn.

Äfven påstå de, att ingen bestämd afgift uppgafs, då de skulle betala sina respektive biljetter från Halifax till Lacombe. Alla kommo de i sällskap och från samma plats, Halifax, men dock måste de betala olika, somliga $10.50 andra $11 och en del ända upp till $14.

Man vet ännu icke med bestämdhet, hvem som är den verkligt ansvarige för dessa ovanliga kontrakt. Säkert är, att C. P. R:s ledande män äro obekanta med hvad som skett, men det är ju tydligt, att någon måste vara ansvarig, och den ryske konsuln i Montreal kommer med all säkerhet att underrättas om sakernas ställning i detta och andra arbetsläger.

EN FRIKOSTIG GIFVARINNA.

En högt ansedd svensk kvinna, medicine doktor Marta Nobel-Oleinikoff, har låtit inrätta en modern kirurgisk klinik i Petersburg och skänkt densamma till kvinnliga medicinska institutet i den ryska hufvudstaden. Den frikostiga gifvarinnan är född 1881 och dotter till Ludvig Nobel, en af grundarne till och chefsdirektören i Naftabolaget Bröderna Nobel. Hennes mor är äfven svenska, född Collin. Från barndomen hade Marta Nobel en obetvinglig håg för medicinska studier, hvilka hon också bedref från 1902 till 1909, då hon blef legitimerad rysk läkare. År 1905 gifte hon sig med ryske läkaren och professorn Georg Oleinikoff och har i detta äktenskap två söner. Dr Nobel fungerar själf som underläkare vid kliniken, men trots sitt ansträngande arbete där, är hon en "hemmets kvinna" i hög grad, deltager i sin mans kommunala intressen — han är stadsfullmäktig i Petersburg — samt leder själf sina barns uppfostran.

EN BERÖMD SV.-AM. KONSTNÄR.

Vinner för andra gången första priset i Chicago.

John F. Carlson tillerkändes 1:sta priset å Svensk-amerikanska konstutställningen i Chicago för sin tafla "Silent Woods". Mot detta prisjuryns utslag lär ingen gärna kunna opponera sig. Den prisbelönta taflan tillhör ovillkorligen ej blott det allra bästa, som utställts å de sv.-am. utställningarna, utan torde äfven vara bland det bästa från denna artists pänsel.

Det är andra gången hr C. erofrar 1:sta priset i Chicago. Vid utställningen 1911 vann han 1:sta priset för sin tafla "Desolation".

Fängelseskandal.

Enligt rapport från fängvårdskommissarien äro förhållandena i Sing Sing ohyggliga.

ICKE EN SOLSTRÅLE PÅ 80 ÅR I CELLERNA.

För någon tid sedan tillsatte guvernör Sulzer i New York en fängvårdskommissarie, hvilken speciellt skulle undersöka förhållandena vid statens fängelser. Klagomål hade försports, och guvernören hade goda skäl antaga att icke allt var som det borde vid dessa inrättningar för samhällets olycksbarn.

Denne kommissarie, George W. Blake, har nu aflämnat en sakrik och på samma gång öfverraskande rapport, hvari han i sanning ej skräder på orden. Han påstår bl. a. att de berättelser vi läsa om tortyr af fångar i den mörka medeltiden rent af påminner om luxuös bekvämlighet gentemot det lif, som en del af fångarne i Sing Sing framlefver. Cellerna äro mörka, små, fuktiga, orena samt fyllda af ohyra. De som äro olyckliga nog att nödgas vistats i dem någon tid ådraga sig reumatism och bli krymplingar för lifvet. I en del af dessa celler har en solstråle ej fått tränga in på 80 års tid.

En del fångar erhålla fördelar genom politiskt inflytande eller genom erläggande af kontanter. Han säger sig kunna bevisa att på grund af det inflytande, som vissa i det offentliga lifvet bemärkta män utöfva, har man utprässat penningar från personer, som sökt nåd för någon af de inom fängelsets murar försmäktande fångarne. Om nu de köpta benådningarna alltid kommo föremålen för de samma till del, skulle det åtminstone finnas någon skymt af rättfärdighet i detta tvetydiga beteende, men i somliga fall ha personer, för hvilka benådning på detta tvetydiga och klandervärda sätt erhållits, ej kommit i åtnjutande af densamma.

Blake anför äfven att de industriella förhållandena vid fängelset äro klandervärda. Ekonomien har skötts illa, och varor ha anskaffats från handlare, hvars anbud stått på högsta siffran i stället för minsta. Anstaltens inköpare ha gjort sig skyldiga till stort slarf och kanske äfven ej obetydlig "graft". Staten har förlorat tusentals dollars genom ett sådant förfarande och mot John S. Kennedy, warden i Sing Sing, gör guvernörens kommissarie svåra anklagelser. En annan herre, Frederick Hamlin Mills, f. d. salesagent vid fängafdelningen, får dela Kennedys öde. Mills blef afsatt af den själf nyligen afsatte colonel Josepr F. Scott, som var öfversuperintendent för statens fängelser. Scott hade kännedom om de hemska förhållandena, som voro rådande i en del af cellerna i Sing Sing, utan att dock göra det minsta för att afhjälpa dem.

Blakes rapport är i sina detaljer så upprörande, att den kan komma hären att resa sig på ens hufvud. Hans skildring af lifvet i de mörka, trånga och fuktiga cellerna är så mörk att man knappt kan tro den. Och om söndagarna tvingas de samhällets olycksbarn, hvars dystra lott det är att dväljas i dessa hålor, att hålla sig inne i 18, 19 timmars tid. Ej underligt att de äro bleka och stapplande, då de komma ut.

SVARTINGEN FUNNEN SKYLDIG.

Försöker få till stånd ny rannsakning.

Negerboxaren Jack Johnson blef i tisdags f. v. i Chicago af juryn funnen skyldig till brott emot hvita slafhandelslagen.

Johnsons advokater vidtogo genast åtgärder för att få till stånd ny rannsakning. I afvaktan därpå frigafs Johnson mot 10,000 dollars borgen. Det antages att Johnson kommer att dömas till 4 à 5 års fängelse.

Tågsammanstötning. Mellan Drama och Buk i Bulgarien sammanstötte i måndags f. v. två bulgariska militärtåg. Därvid blefvo omkring 100 personer dödade och 300 skadade.

Vatten i Panamakanalen. Vatten från Stilla hafvet insläpptes i söndags i Panamakanalen. 32,750 pund dynamit användes för att spränga fördämningarna, och vattnet strömmade in och uppfyllde ett väldigt område, som nu blifvit fullbordadt. Sprängningen lyckadese utmärkt, och i Panama City förnams den som en mindre jordbäfning.

Allmän värneplikt i Mexico. President Huerta har utfärdat ett påbud, att militärtjänsten dädanefter skall vara obligatorisk och allmän. I händelse af ett utrikes krig är ingen befriad från krigstjänst. De enda undantagen i fredstid äro fäder i sådana familjer, som äro helt och hållet beroende af dem för underhåll, och veteraner, som tjänat fem år i armén. Militärundervisning är obligatorisk för alla utan undantag. Påbudet har förorsakat stor uppståndelse bland den högre och medelklassen.

OMKOMNA GRUFARBETARE.

Femton grufarbetare i Belle Valley, Ohio, sätta lifvet till i en fruktansvärd gasexplosion.

Femton grufarbetare omkommo i lördags i en explosion, som delvis förstörde Imperial Mine vid Belle Valley, Ohio. Deras förbrända lik upptogos ur grufvan följande dag af undsättningsmanskap, som arbetade under grufinspektör Ellwoods ledning.

Flere försök gjordes i lördags kväll att intränga i grufvan, men gasen hade icke försvunnit tillräckligt för att kunna upptaga kropparna förrän följande morgon. Allt eftersom hvarje lik bars upp, identifierades det och fördes till grufvans ångmaskinrum, där man gjorde anstalter för begrafningen.

Nästan alla stadens 1,000 invånare samlade sig vid grufvan strax efter explosionen och stodo i timtal såsom åskådare af räddningsmanskapets arbete. De anhörigas sorg var stor, då kvarlefvorna af deras kära blefvo synliga.

Liken påträffades en och en fjärdedels mil från gruföppningen. De lågo med ansiktet mot marken och voro svårt förbrända. En undersökning af anledningen till explosionen kommer att hållas. Imperial Mine äges af O'Gara Mining Co.

Henry Fairhurst, som deltog i undsättningsarbetet i lördags, och som försökte gå ned i grufvan, öfverväldigades af gas och afled kort därefter. En annan man vid namn Norville McCune blef öfverväldigad men tillfrisknade snart.

Fairhurst och hans medhjälpare funno Roy Yaegers liggande till synes liflös strax efter inträdet i grufvan och lade honom på en kärra. Fairhurst gick i spetsen för att bereda väg för kärran men öfverväldigades af gas. De andra föllo till marken och väntade några minuter tills gasen lättat något. Sedan lade de Fairhurst kropp bredvid Yaegers och förde dem till gruföppningen.

Yeager var ännu vid lif och fördes till sjukhus. Man tror, att han kommer att tillfriskna. Han hade kastats 300 fot från den plats, explosionen inträffade. Han var den ende i denna del af grufvan, som undkom med lifvet.

De omkomna voro: Henry Fairhurst, Robert Alton, Clarence Brown, Henry Bryan, Henry Dudley, Clyde Haskins samt nio grufarbetare af slavisk börd.

VASA ORDEN SKALL UTVIDGAS.

Vasa Orden ämnar utsträcka sin verksamhet till Sverige och Canada.

I en Stockholmstidning skrefs härom dagen följande, för hvars sannolikhet vi icke kunna garantera:

Vasa Orden i Amerika är den största svenska organisation i Förenta Staterna. Den första logen bildades i Hartford, Conn., för 17 år sedan. Redan då sattes som mål för orden, att icke endast vara en sjuk- och begrafningskassa, utan fastmera en organisation att binda de splittrade svenska intressena i Amerika till en slags nationell samling.

I början arbetade orden uteslutande i östern och rönte där stor anslutning. Först för fem år sedan hade den utbredt sig till Illinois och Chicago. I närvarande stund räknar orden 246 loger med öfver 25,000 medlemmar. Begrafningssumman är 1,000 dollars, och sjukhjälpen utgår med 7 dollars i veckan under 16 veckor. Medlemsafgiften är endast 50 cents pr månad. Sjukkassefonden uppgår f. n. till 17,500 dollars.

Orden arbetar för närvarande på att upprätta tre svenska ålderdomshem i olika delar af Förenta Staterna, och det torde icke dröja länge, förrän dessa stå färdiga och fullt inredda, då en mycket stark fond finnes för ändamålet.

Likaså ämnar orden resa en John Ericsson-staty i förbundshufvudstaden Washington och ligger därför i liflig korrespondens med svenske ministern Ekengren där, som lofvat hjälpa orden med plats för statyn. Meningen är, att en täflan om statyns modellering skall utlysas bland svenska och svensk-amerikanska konstnärer. Statyn skall sedan gjutas i Sverige.

Ordens exekutiva komité har redan vidtagit förberedelser för ordens införande i Canada och Sverige.

ESSAD PASHA MÖRDAD.

Ett teelgram, dateradt den 20 maj, förmäler, att Essad Pasha, som kommenderade turkarna under belägringen af Scutari, blifvit mördad i Tirana. Till Tirana tågade Essad Pasha med flera tusen turkar efter utrymmandet af Scutari och bildade en provinsregering i Albanien.

Det är möjligt att mordet är en hämdeakt af släktingar till general Hassan Riza Pasha, som var Essads företrädare som kommendant i Scutari, och hvilkens död lär ha förorsakats af Essad Pasha.

Stortinget i Norge har anslagit åt sydpolens upptäckare, kapten Roald Amundsen, en årlig lifränta på 6,000 kronor.

Står på sig.

Guvernör Johnson af California motsätter sig presidentens önskan att vetobelägga Webb-billen.

JAPAN PROTESTERAR LIFLIGT MOT BILLEN.

Statssekreterar Bryan afsände nyligen ett telegram till guvernör Johnson af Californien, hvari han framställde president Wilsons begäran, att guvernören skulle vetobelägga den s. k. "Webb alien land bill". På detta afgaf guvernör Johnson ett längre telegrafiskt svar, hvari han nekade att vetobelägga billen och uppgaf de orsaker, som drefvo honom till detta handlingssätt. Stor spänning råder inom de diplomatiska kretsarne i Washington till följd af detta svar, och man håller för troligt, att allvarliga konflikter skola uppstå med Japan, om billen blir undertecknad af guvernören. Japanerna anse nämligen sin ära kränkt och fordra billens upphäfvande, vare sig den strider mot rådande traktater de båda landen emellan, eller icke. Det är i denna omständighet den eventuella faran ligger. Japan är stolt och sätter ej små fordringar på nationerna i allmänhet. Som bekant har ett spändt förhållande länge rådt mellan japanerna och Californias befolkning, och det var blott en tidsfråga, när krisen skulle inträffa. Folket därute tyektes ej vilja förlika sig med den tanken att Japan skulle på diplomatisk väg bestämma, hvilka lagar California skulle antaga eller slopa. Washington önskar emellertid att frågan löses på diplomatisk väg.

Guvernör Johnson.

Japanske ambassadören afvaktar nu, hvilka mått och steg guvernör Johnson ämnar vidtaga, innan han går längre med sina protester. Han tycks äfven taga fär gifvet att det tillkommer Förenta Staterna att bevisa, huruvida den omstridda nya landlagen är grundlagsenlig eller icke, eller om den är ett brott mot de traktater, som råda mellan Japan och Förenta Staterna.

President Wilson förklarar, på samma gång som han under rådande omständigheter ej gillar den nya Californialagen, att denna ej riktar något hugg speciellt mot japanerna. De förhandlingar, som hittills förts, ha blott haft för afsikt att klargöra frågan och de olika parternas verkliga ställning till densamma. Men på samma gång afvaktas guvernör Johnsons tillvägagående med viss spänning och oro i Washington.

Guvernören synes dock icke hafva brådtom. Tio dagar af de trettio, han enl. Californias lag har på sig för att underteckna billen hade i måndags förflutit, och man förmodar, att guvernören vill begagna sig af den fulla fristen, ehuru han redan förklarat, att han helt gillar Webb-billen. Och Bryan afvaktar helt säkert guvernör Johnsons underskrift, innan han svarar på de protester från Japans sida, som redan framkommit.

Enligt telegram från Sacramento, Cal., har guvernör Johnson nu undertecknat Webb-billen. Lagen träder i kraft 90 dagar efter den 17 augusti.

PRESIDENTEN PÅ CUBA INSTALLERAS.

Den nye presidenten på Cuba installerades i går i sitt ämbete. Hans namn är, som bekant, gen. Mario G. Menocal, och han efterträder president Jose Miguel Gomez. Man hyser stora förhoppningar för framtiden, då den nya presidenten får regeringstömmarna om hand. Gen. Menocal är född 1866 i Jaguey Grande. Hans familj bosatte sig dock senare i Förenta Staterna, där han erhållit sin uppfostran. Han har aflagt civilingeniörsexamen vid Cornell universitet.

SVENSKA CANADA TIDNINGENS

Nya följetong

börjas i detta nummer.

Vildmarkens Dotter

är dess namn och författaren är den välkände

JAMES OLIVER CURWOOD.